

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

06 квітня 2020 р. № 118

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО
СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
ЩОДО ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ
ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**

Київ – 2020

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту короткотермінової статистики Петренко І. С.

Методологічні положення з організації державних статистичних спостережень щодо виробництва продукції військового призначення (далі – Методологічні положення) містять опис основних методів і правил проведення цього державного статистичного спостереження, а також порядку поширення та використання його результатів.

Методологічні положення підготували працівники департаменту короткотермінової статистики Державної служби статистики України.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 15.11.2019 № КПУМ/24-19).

Державна служба статистики України:

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601, Україна
- телефони: (044) 287-50-11
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- вебсайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова	4
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Загальні положення.....	5
II. Основні поняття та терміни	5
III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження.....	5
1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження.....	5
2. Джерела інформації державного статистичного спостереження...	6
3. Система показників державного статистичного спостереження...	6
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліків респондентів державного статистичного спостереження.....	7
1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	7
2. Актуалізація сукупності та переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	7
V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних.....	8
1. Методи проведення державного статистичного спостереження	8
2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження.....	8
VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження.....	9
VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження.....	9
VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження.....	10
IX. Перегляд даних державного статистичного спостереження.....	10
Список використаних джерел.....	11

Передмова

Метою розроблення цих Методологічних положень є визначення основних характеристик державного статистичного спостереження, його джерел та системи показників, загальних принципів і критеріїв формування сукупності одиниць і переліку респондентів, порядку використання та поширення його результатів.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших зацікавлених користувачів статистичної інформації.

Скорочення та умовні позначення

ДСС	– державне статистичне спостереження;
ЄКПП	– Єдиний класифікатор предметів постачання;
НПП	– Номенклатура продукції промисловості;
<i>T</i>	– рік, у якому здійснюється формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату;
форма № 1-ПО (місячна)	– форма № 1-ПО (місячна) "Звіт про виробництво продукції військового та спеціального призначення".

I. Загальні положення

1. Ці Методологічні положення визначають перелік показників і методи проведення ДСС щодо виробництва продукції (товарів, послуг) військового призначення, а також подвійного використання, відомості щодо якої мають обмежений режим доступу, порядок використання та поширення його результатів.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Закону України "Про державну статистику", наказів Держстату від 15.02.2017 № 41 "Про затвердження Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики", від 17.08.2018 № 170 "Про затвердження Принципів діяльності органів державної статистики України".

3. Методологічні положення також ураховують положення Регламенту Ради (ЄС) від 19.05.1998 № 1165/98 щодо короткотермінової статистики підприємств (зі змінами).

II. Основні поняття та терміни

Для цілей цих Методологічних положень терміни й поняття вживаються в значеннях, визначених Законом України від 03.03.1999 № 464-XIV "Про державне оборонне замовлення", наказом Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440 "Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю", зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.08.2005 р. за № 902/11182 (зі змінами), а також наведених у Положенні про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затвердженому наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481, та глосарії до плану статистичного спостереження, затвердженому наказом Держкомстату від 29.12.2009 № 498.

III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації щодо виробництва продукції військового призначення підприємствами для інформаційного забезпечення аналізу розвитку промисловості країни, розрахунку індексу промислової продукції.

2. ДСС охоплює підприємства, які виробляють продукцію військового призначення, відомості щодо якої мають обмежений режим доступу.

3. ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів та має такі основні характеристики:

1) вид ДСС:

за ступенем охоплення одиниць: суцільне;
за часом реєстрації даних: поточне;

- 2) періодичність ДСС: місячна;
- 3) організаційна форма ДСС: статистична звітність;
- 4) спосіб ДСС: документальний облік;
- 5) одиниця ДСС: місцева одиниця за видом економічної діяльності;
- 6) респондент ДСС: юридична особа; відокремлений підрозділ юридичної особи;
- 7) органи, які здійснюють ДСС: Держстат, ТОД;
- 8) класифікатори, що використовуються при проведенні ДСС: ЄКПП, НПП;
- 9) місце проведення ДСС: регіони України.

2. Джерела інформації державного статистичного спостереження

Джерелами інформації ДСС є:

дані за формою № 1-ПО (місячна);

інформація з реєстру виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, ведення якого здійснює Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 № 262 (зі змінами);

інформація з переліку підприємств оборонно-промислового комплексу, на здійснення закупівель товарів, робіт і послуг якими не поширюється дія Закону України "Про здійснення державних закупівель", визначеного розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.02.2014 № 70-р (зі змінами).

3. Система показників державного статистичного спостереження

Показниками ДСС є:

кількість виробленої продукції (товарів, послуг) військового призначення;
вартість виробленої продукції (товарів, послуг) військового призначення.

IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

3. Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на підставі переліку підприємств, уключених до реєстру виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, та/або переліку підприємств оборонно-промислового комплексу, на здійснення закупівель товарів, робіт і послуг якими не поширюється дія Закону України "Про здійснення державних закупівель".

4. Сукупність одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, дорівнює генеральній сукупності одиниць.

5. На основі сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, формується перелік респондентів за формою № 1-ПО (місячна), до якого включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС.

2. Актуалізація сукупності одиниць та переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Актуалізація сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів за формою № 1-ПО (місячна) здійснюється щомісячно у лютому–листопаді року $T+1$.

2. Актуалізація сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів за формою № 1-ПО (місячна) здійснюється на державному рівні.

3. Звітний період, для якого здійснюється актуалізація, – кожний місяць за період з лютого по листопад року $T+1$.

4. Причинами актуалізації сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і респондентів за формою № 1-ПО (місячна) є зміни до реєстру та переліку виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, а також підприємств оборонно-промислового комплексу, на здійснення закупівель товарів, робіт і послуг якими не поширюється дія Закону України "Про здійснення державних закупівель".

5. Джерелами інформації для актуалізації сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів за формою № 1-ПО (місячна) є інформація з реєстру виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, а також переліку підприємств оборонно-промислового комплексу, на здійснення закупівель товарів, робіт і послуг якими не поширюється дія Закону України

"Про здійснення державних закупівель".

6. На основі актуалізованої сукупності одиниць ДСС формується перелік респондентів за формою № 1-ПО (місячна), до якого включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС.

V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних

1. Методи проведення державного статистичного спостереження

1. Збір і обробка даних ДСС здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів щодо охорони державної таємниці та службової інформації.

2. Респонденти надають звіти на паперових носіях з визначеним грифом обмеження доступу та в терміни, зазначені на бланку форми.

3. Інформація зі звітів, отриманих від респондентів, узагальнюється ТОД і передається на державний рівень поштою, фельд'єгерською службою України та уводиться у відповідну систему електронної обробки статистичної інформації.

2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження

1. Під час обробки звітів від респондентів здійснюються такі види контролю:

зовнішній контроль – перевірка форм щодо ідентифікації респондента, правильності оформлення реквізитів, повноти записів;

арифметичний контроль – перевірка правильності співвідношення окремих значень показників форми.

За підсумками результатів проведення контролю, з метою визначення причин виявлених помилок, може здійснюватися зв'язок з респондентами, а в разі виявлення помилок респондент подає виправлений звіт.

2. Результати ДСС узагальнюються по Україні, за видами продукції за ЄКПП, за НПП.

VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження

1. Для забезпечення якості даних, які отримуються шляхом збору інформації безпосередньо від респондентів, застосовується контроль рівня надання звітів респондентами, залученими до ДСС, а також аналіз причин їх ненадання. Очікуваний рівень відповідей для ДСС становить 100%. Для його

досягнення у разі відсутності звіту використовують метод безпосереднього контакту з респондентом для повторного нагадування та з'ясування причин неотримання звіту.

2. Для контролю якості результатів ДСС здійснюються:
 - аналіз даних у часі (порівняння з попереднім періодом звітного року та відповідним періодом попереднього року, попереднім роком);
 - аналіз даних у просторі (на державному та обласному рівні – по підприємствах).

VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС на всіх етапах обробки статистичної інформації здійснюється відповідно до вимог статті 21 Закону України "Про державну статистику", статей 6, 18, 20, 21 Закону України "Про інформацію", статей 6, 7 Закону України "Про доступ до публічної інформації", статей 3, 8, 18, 31, 39 Закону України "Про державну таємницю", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів Європейського Союзу.

2. Для дотримання встановлених законодавством гарантій забезпечення статистичної конфіденційності реалізуються такі заходи:

1) захист первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення ДСС та використання їх виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) публічне нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного із показників, що перелічені в пункті 1 глави 3 розділу III цих Методологічних положень.

Загроза розкриття первинних даних установлюється за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо у ньому міститься менше статистичних одиниць, ніж визначено пороговим значенням (порогове значення повинне бути щонайменше три). Зведені підсумки, які визначені вразливими, не оприлюднюються.

4. Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Відповідно до вимог статті 21 Закону України "Про державну статистику", статті 31 Закону України "Про державну таємницю" та Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440 (зі змінами)), статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді з додержанням вимог законодавства про державну таємницю.

2. Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 939 "Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях" та від 19.10.2016 № 736 "Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію" зазначена інформація не підлягає публікації.

3. Інформація за результатами ДСС надається:
Кабінету Міністрів України;
Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства;
за запитом користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

IX. Перегляд даних державного статистичного спостереження

Перегляд даних ДСС не здійснюється.

Директор департаменту
короткотермінової статистики

Ірина ПЕТРЕНКО

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 2657-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Закон України "Про державну статистику" від 17.09.1992 № 2614-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
4. Закон України "Про державну таємницю" від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
5. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
6. Закон України "Про державне оборонне замовлення" від 03.03.1999 № 464-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-14>
7. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату України від 29.12.2009 № 498. URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm
8. Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, затверджена наказом Держстату від 28.07.2015 № 180. URL: http://serch.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link/FN012617.htm
9. Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440 "Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю" (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>
10. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.02.2014 № 70-р "Про затвердження переліку підприємств оборонно-промислового комплексу, на здійснення закупівель товарів, робіт і послуг якими не поширюється дія Закону України "Про здійснення державних закупівель", та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України". URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70-2014-p>